

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szentháromság-tér 3.
hova a lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak küldendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre 8.— K
Félévre 4.— K
Negyedévre 2.— K

vidéken:

Egész évre 9.— K
Félévre 4.50 K
Negyedévre 2.50 K

Egyes szám ára
10 fillér.

Felolós szerkesztő:
BELEZNAV LÁSZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Laptulajdonos:
DARANYI FERENC.

Zársadalmi problémák.

„A világ beteg. veszélyesebben beteg, mintsem gondolnók. Európa vulkánon áll: a végzetes kitérést meghozhatja minden nap. . . .” Az idők méhe vajudik. A történelem folyamán alig voltak még a társadalmi ellentétek annyira kiélesedve, a népek csatája alig volt még oly fenyegető közelségben, mint épén most.

A XX. század a társadalmi kérdések százada — mondják. Valóban így is van. A feszültség azonban politikai s nemzetközi téren épén ugye elérhető, mint a szorosban vett társadalmi téren. „Ellenséges gyantú tartja kölcsönösen fogva s hadi készülségük versenyző fokozására sürgeti a nemzedéket.”

A jövő egyesek szerint kilátástalan, mások szerint ez általános vajadás épén záloga a megújodásnak, előestéje a nagy fordulathatnak, melyből az emberi eszme sokkal tisztábban, mint eddig fog folragnyi.

Az általános fegyverkezés, a fegyveres béke, csak külső jele azoknak a szörnyű ellentéteknek, mik benn a társadalom kebelében dühnek nem épén államhatárok szerint elkülönözve.

A gazdasági téren a két rokon faj az angol és német viv elkeseredett küzdelmet. A német faj roppant termelő képességével hovatovább fogyasztóává teszi a britt uralom által eddig békésen monopolizált földrészeket. Ám a küzdelem csak a ma küzdelme. Rövid idő alatt kell, hogy helyt adjon az óriási arányokban fejlődő szláv, óriási és a hegemoniáját kezéből kiadni nem akaró germán faj élet-halál harcának. E harcnak csak kis része dől al a csatatéren. A töbit a benső, magoktól működő erők végzik el.

Keleten a sárnga faj lobogtatja a győzelmi zászlót és követeli magának

a megfelelő helyet a világ sorsának intézésében.

„E nagyarányu hadi készülődés valódi kezességét nyújt-e a biztos és tartós nyugalomra? Épen ez az örökös fegyverkezés, fegyveres szembenállás, nem hogy e'oszlantná, sőt inkább szítja a bizalmatlanság és féltékenkedő gyanu vizályait és a jövőendő esélyeinek börtalmával riasztja a lelkeket. S ami a legagasztabb, ami végzetesen fenyegető baj: roskadoznak már a népek a rájuk rótt terhek alatt, melyeknél a háboru csapásai is alig lehetnek súlyosabbak.”

A valláserkölcsi téren, mintha katalizátornak néznék elje. A vallást és erkölcsöt, az államnak és társadalomnak támasztát és talpkövet minden oldalról támadják. Vakmerőbb és féltelenebb e támadás, mint valaha. Száz és száz szekta, mindannyi a „szabadgondolkodás” és „felvilágosodás” jelszavával készüli lerombolni a család, tulajdon intézményét, támad ezen intézmények leghatalmasabb öreire, a vallásra.

Áhány ember, majdnem anyyi különböző tévtan. Csak egyben fognak kezeti, egyben közösek: a vallás elleni tusakodásban. „S az új áramlatok lázát nagyban éleszti a fékezetlen sajtószabadság, találóbban szabaddosság, mely minden gondolható dolog közlésére széles utat nyit.” . . . „Vitatják hogy az emberi ész egyesedül törvénye önmagának, természetes képességei által pedig elég arra, hogy az emberiség boldogulása kizárólag csak rajta forduljon meg.”

Egyestüések, napilapok e szekták jelzavait visszhangozzák. Tanszékéről, politikai szöszékről hangzanak tanítások, melyek az evolució törvényéből vonják le a hit, erkölcs, dogma feleslegessé válását. Kizárnak e tanítások mindent, mi transcendens, aföl-

dön járó, de égbte tekinteni akaró ember dörének, neveléségeknek állítja a tanítványok elé.

A harc elkeseredetten folyik. A támadások alatt recsegnek a mai rend eresztékei.

A harcnak, már csak azért is mert harc, el kell dőlnie.

Képes lesz-e az állam a rendelkezésre álló eszközökkel sikeresen ellenszegülni a mindjobbban hevesebbé váló ostromnak? Elég-e, ha „a társadalmi rend megzavarásával szembeállítja a büntetés szigorát s a fegyverek hatalmát.” erőnek erőt szegezve szembe? Alig hihető. Az erő erkölcsi alap nélkül ha győz is, uralma ritkán tartós. „Szolgaságba törheti a népet, de őszinte, készséges engedelmességre” nem készítheti.

A férgeknek szolgálni martlékul — ez nem lehet végeél. A tudós íróasztala mellett, a vegyész lombikjával, az író tollával, mind a végesből való kiemelkedésünket munkáltják. Kiemelkedünk a végesből! Jó! De fel tudunk emelkedni a végtelmebe? Megoldottuk, vagy sejtjük-e a lét óriási problémáit, feltártuk-e előttünk a mindenség titkait? A bölcselétnyújt e megnyújtató alapot, mint évezredekkel ezelőt?

Az emberiségnek vissza kell térni oda, ahová utasítva van: — a hithez. „At kell alakulniok a sziveknek s új irányt követniök, új tartalommal megteletniök. És mert érelemlilágunk gyupontja a szeretet, azért szeretet indokának és természetének kell nemesebbé válnia”

A hit. Ezen álva, felemelkedhetünk a tudásnak emberileg elérhető legnagyobb magaslataira.

A két krisztusi parancs: Isten és felebarátunkkal szemben: az emberi élet egész tartalmát adja meg — sőt ember által csak megközelíthető, de teljesen el nem érhető célt tűz ki. E

két parancs emberi kötelességek teljesése, melyet az ember csak igyekszik teljesíteni s már ez igyekvése is közelebb hozza őt a végtelehez, már ezzel hatékonyan munkálkodott az emberi eszmén.

„Ahol nem szeretik többé Isten és afelebarátot, megdőlt ott az igazság alapköve, a mi nélkül még a pogány bölcsék szerint sem boldogulhat semmiféle állam...”

Az elkeseredett küzdelem eredménye nem lehet kétes. Az embernek vissza kell térni oda, hová utasítva van: a hithez, mely arra képesíti, hogy az életet a halál, a halált a halhatatlanság szempontjából fogja fel. Ehhez az alapforráshoz kell hogy visszatérjenek azon tanok, melyek tőle eltávolodva, elbizakodtságukban az eget is megostromolhatónak vélték. Éz a forrás ad célt életünknek, békit meg a halállal.

Ezek a gondolatok keltek bennem mikor Eger bibornok-érsekének újvi körlevelét olvastam. A körleveléből vett idézettel zárom be reflexiómat: Legyen olyan a hadsereg — mondja szent Ágoston — amilyenek Krisztus tana szerint lennie kell, legyenek olyanok a férjek, feleségek, szülők és gyermekek, legyen olyan az ur és szolga, olyanok a királyok, a bírák, az adósok és hitelezők, olyanok az iskolamesterek, amilyeneknek Krisztus tana értelmében valóban lenniük kell; akkor merészeljük aztán állítani, hogy az egyház ellensége az államnak. Sőt inkább kénytelenek lesznek bevallani, hogy minél készségesebben követik tanait, azok az államra annál üdvösebbek.” É:

„Uram, te tudod, hogy szóltam; te tudod, hogy nem hallgattam; te tudod hogy lelkemből szóltam; te tudod, hogy sirtam, amikor szóltam.”

Dr Barsy Károly.

HIVATALOS RÉSZ

A 48-as honvédek özvegyeinek nyugdíja. Khuen-Héderváry Károly gr., miniszterelnök az 1848—49-es honvédözvegyek nyugdíj jogosultságát kiterjesztette mindazon özvegyekre, akik 1849. után, de az 1867. év lejártá előtt mentek férhez nehéi 1848—49-es honvéd-ferjekhez. Az eddigi szabályzat szerint nyugdíj jogosultság csak azoknak az özvegyeknek volt, akik az 1849. év vége előtt léptek ház-

ságra. Azok az özvegyek, kik később mentek férhez és segélyhez szorultak, a miniszterelnökség kezelése alatt álló 1848-49-es honvédsegélyezési alaphól kaptak némi, nagyon csekély támogatást, mert az alap jóvelme a nagyobb mérvű ellátást nem engedte meg. Azáltal, hogy most az özvegyek nagy száma nyugdíj jogosultságát nyer, felszabadul az 1848—49-es honvédsegélyező alaphoz is egy telesebb részre, ami az 1867. után férjhez ment és segélyre szoruló özvegyek, valamint az árvák kiadósabb támogatására lesz fordítható. Ezen alap előtt az 1848—49-ik honvédgyeletek által kezeltetett, azonban még Wekerle miniszterelnök idejében a miniszterelnökség kezelésébe vették át.

Igazoló választmányi ülés. A vármegye igazoló választmánya ma csütörtökön délelőtt tartja ülését a szolnoki megyeház baloldali kistermében. Egyedül tárgya a mult év december 19-én tartott megbízottsági tag választások igazolása s a beérkezett felelősek elbírálása.

Szoborbizottsági ülés. A Pinter-féle artzi kut szoborbizottsága kedden délelőtt tartott ülést Koncsek polgármester elnöklésével, amelyen Jankovics fővárosi szoborművész bemutatatta az artzi szobor miniatúr tervrajtját, hol is a kútépítmény három kifolyóval van ellátva s ennek tetején egy bojtár gyerek egy bojtár tart vissza futásában kötélen, mely az alant kifolyó vízhez törekszik le. A bizottság a miniatúrát egész statúrájában helyesnek találta ugyan, azonban a kútépítmény felső szoboralkotását ügyvély karakterében kifejezőbbnek, ha az például egy öreg juhászt ábrázolna lebéni ad bárányal. Jankovics szobrász most azután a kívánságnak megfelelőleg a szobrot újra mintázza a legközelebbi bizottsági ülés elé terjeszti. A most bemutatott szoborminta a városban nagytanácstermében van kiállítva, hol is az érdeklődők által megtekintendő.

Befejezett fegyelmi ügy. Spitzer most Máté Adóff volt jászberényi jelenleg budapesti lakos fegyelmi feljelentést tett Pénzes István adóügyi jegyző ellen még a mult évben azért, mert az ő állítása szerint a lapját dezavváló egy közgyűlési határozatot, mint referens jegyző nem a valóságnak megfelelőleg tett volna fel. A lefolyt fegyelmi vizsgálat során hitelt érdemlőleg beigazoltatott a kérdéses közgyűlési határozat valósága s az, hogy kétségtelenül hozzáférhetetlen ifj. Pénzes István tisztessége és korrektsége a panaszolt határozat feltételénél és így végül az, hogy a feljelentésnek alapja nem volt, mért is ifj. Pénzes István a fegyelmi alól minden fórum egybehangozólag felmentette. Az egybehangozó felmentések dacára Máté (Spitzer) Adóff felülvizsgálati kérelmével élt, mit a belügyminiszter mint indokolmatlan legutóbb kelt leiratával végérvényesen elutasította.

Városi közgyűlés. Jászberény város képviselőtestülete kedden délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Koncsek polgármester elnöklésével, mely alkalommal temetési és jeni utat összekötő dűllőút egy részének kicserélési ügye újabb 30 napra

tűtetett ki tárgyal. A református temető ügyében pedig elfogadta a közgyűlés a ref. egyházközségi közgyűlésnek azon egyezményét mely szerint az egyházközség a régi temető helyét a városnak 6000 korona értékben adhatja s ezért a város ad utemetelőjét az egyházközség részére 7800 koronáért s így a városnak a temetőhely megszerzésére szolgáló kiadása csak 1800 korona lesz.

A Zene-műkedvelők II. hangversenye.

1911. január 14.

Szerencsés választást tettek a Zene-műkedvelők, midőn a már-már európai híru Waldbauer-Kerpely vonónegyest vendég-szerepeltették egy estén. Rajtuk kívül Adler Marianne zongoraművészno szerepelt.

A vonónegyves tagjai valóban megérdemlik a dicséretet, melyben a fővárosi sajtó is részesítette őket. — Pontos összájték, finom átértés és interpretálás, minden hatásadátszórt ment egyszerűség jellemzi a társaságot, ugy, hogy az ő előadásukban valóban magát a zeneművet élveztik és semmiféle külsőség nem vonta el figyelmüket.

Egyes számban csak Kerpely Jenő, a cellista és Temesváry, a II. hegedűs szerepeltek. — Ez utóbbi ugy ugrott be Waldbauer primhegedűs helyeti s dicséretesen megállotta helyét.

Kerpely Jenő Popper Magyar rapszódiaját adta elő. — Minden banális bókólástól menten mondhatjuk, hogy tökéletes művész, feltétlen ura hangszerének. Ugy keifőfogásai, mint futamái tiszták, technikája kifogástalan. — Tekintettel arra, hogy alig lehet több 25-26 évesnél, — mint a nagy fiataq quartett minden tagja — bátran reméljük, hogy rendkívül fényes művészi pálya vár.

Temesváry J. II. hegedűs az indiszpozitívóval küzdő Waldbauer Imre helyett adta elő Hubay Csárdásjelentését. — Tekintettel arra, hogy ugy ugrott be, készült-ségének megfelelő kritikát nem mondhatunk, de így is sok tehetséget, erőt és gyakorlatot árult el játéka. — A közönség megújratja játécut épügy, mint a Kerpelyét.

A négyes először Mozart örökszép, klasszikus tisztaságu, mondhatni fenséges G-dur vonónegyvesét, azután Weiner Leo Es-dur vonónegyvesének két részletét adta elő. — A Weiner Leo műve egészen ellenfette Mozart klasszikus művének. — Mig ez elnyugtát, s az ember leikét szinte magasabb szférákba emeli, hol az ember zavartalan állhattal élvezheti a mű szépségeit, Weiner műve ideges, izgató, sok helyen hatásvadászó. — Szetszedi, majd ismét egyesíti a szolomokat, hangnemt változtat, majd újra visszatér, s néhol-néhol akkordok csaknem a disharmoniaiba lépő akkordokkal csiklandozza az idegeket. — Mozart

Értesítés.

Értesítem a t. közönséget, hogy

lakatosműhelyemet

egy új

forrasztógéppel

szereltem fel. Minden e szakmába vágó munkát **gyorsan és pontosan** végtek. Így elfogadok: hibás öntvények törött alkatrészek, géprészek,

sárga vagy vörös rézmunkák — összeforrasztását, kazánrepedés kijavítását, kazáncsövek kiföldését, továbbá vető- és szántógépek részeinek összeforrasztását s ilyenek teljes kijavítását.

Hymenü munkákról áránálalattal szívesen szolgálok.

Tisztelettel

Sihá István

lakatos, Jászberény, Határ-u. 20

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányú irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszelebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy **nagy sajtóalap** létesítésére törekszik.

Tágja lehet minden keresztény férfi vagy nő — a **rendes** tag félévénként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A **jótevő** tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — **Alapító** tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a magasztos célra. — **Disztag** címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:
Budapest,

Ferenciek-tere 7. V. lépcs. 1. em.

?? ? ??

Üzletemben már legközelebb kapható lesz a törvényhozás által már jóváhagyott

„Új polgári perrendtartás kézikönyve“

tetszetős zsebkönyv alakban, tartós, díszes vászonkötésben, körülbelül 560 oldalnyi terjedelemmel, melyhez dr. **Török Sándor** budapesti ügyvéd kimerítő és könnyen érthető magyarázatot írt.

A könyv bolti ára **8 korona**. Előfizetők, a pénz előleges beküldése esetén, **6 korona 40 fillérért** kapják.

Ezt a törvénykönyvet, amelynek megszerzése minden polgárnak egyaránt érdekében áll, különösen kereskedők, ipari vállalatok, ügyvédek, pénzügyezők, törvényhatóságok stb. fogják használni fogatni.

Pesti Péter
könyvnyomdája.

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

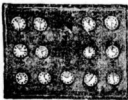
Legelő és legtartósabb a világon. Öránként 3 méter legyaszit óriási munkaképesség mellett. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bizonyított dolog és ami fő, minden fáradtság nélkül.

Ajánlja

zajtalan és könnyűjárású

Singer-Central-Bobbin karikahajós-balkaros varrógépeit házi s ipari célokra.

Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legelőcsöbbsen nélem szerzhetők be.

Műkimzés és aplikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek

Pontos és szolid kiszolgálás.

Sérvkötők, gummiúrus, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők

nagy választékban.

Elvállalja toronyórák felállítását és javítását, fali- és zseborák, ékszerök, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását.

Fali-, Álló-, inga-, omega- és ütözeseborák nagy raktára.

Nagy raktárt tart arany- és ezüsttömlők, ékszerök, évszámzárak, és

ezüst diszfárgyakkból

melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Ugyiszinten

üveg- és porcellánárúk

nagyraktára.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA

órák, ékszerész és mechanikus

Jászberény,

a Jászkerületi Népbank épületében.